

לומר כי בצהריים לא יוכל לבוא. אבל שלסדר הוא מאה אחוז יספיק להיות בבית. אחרי הצהריים, בערך בשעה ארבע, צילצלו בדלת. כשפתחתי, ראיתי שלושה אנשים לבושים בגדים אורחיים. שאלו אותי לשמי וביקשו להיכנס פנימה. אחד מהם זיהה את עצמו כקצין משטרה. ואז התחילו לשאול אותי שאלות. "עם מי את נפגשת בזמן האחרון?" שאלו. עניתי: "עם ד"ר ישראל בר."

התחילו לשאול אותי ממתי הכרתי אותו, ומתי ראיתי אותו בפעם האחרונה. מובן שעניתי להם על כל השאלות וחתמתי על ההודעה. הם רצו לדעת באופן מיוחד על השבוע האחרון; איפה היינו ומה עשינו. עניתי להם: בקולנוע, או בביקור אצל אחד מהמשפחה, ושני ערבים הייתי חולה ולא יצאתי מהבית.

שאלו אותי אם ראיתי שבזמן האחרון הוא מתנהג שלא כרגיל או עצבני. עניתי להם שלא ראיתי שום דבר יוצא מן הכלל אצלו, שהוא התנהג כמוא ותמיד. גמרו לחקור אותי, והתחילו לערוך חיפוש בבית. הם חיפשו במדפי הספרים, מתחת למיטות, בארונות. אפילו בילקוטים של הילדים שלי. הם פתחו מכתבים סגורים מרופאים שהיו מיועדים לזמנהוף, ושאסור היה לי לפתחם. הם קראו אפילו כמה מכתבים שישראל שלח לי מנסיעתו האחרונה מגרמניה. כל המכתבים כתובים בצרפתית, ואחד הבלשים אמר שהוא מכיר את השפה. אחרי שלא מצאו שום דבר, רצו לפתוח אפילו את הברגים של ארגז התריסים. שאלו אותי אם יש לי מברג. עניתי שאין לי, והבאתי להם סכין. הם ראו, כנראה, שאין מה לחפש, חיתרו על זה.

זה נמשך קרוב לשעה וחצי. בסוף, כשלא מצאו שום דבר, החתימו אותי על ההודעה שלי והתכוננו ללכת. רציתי לדעת מה העניינים. אמרו לי רק שהוא עצור, ואין בסמכותם להגיד לי מדוע, ושיתוך 48 שעות אקבל ידיעה ממנו.

***

ולא היה זה לילה סדר, הייתי נשאת בבית. אבל חשבתי שהורי ידאגו אם לא אופיע. לא התלבשתי להג, רק לקחתי מעיל ונסעתי אליהם. ברגע הראשון גם הם לא רצו להאמין; חשבו רק כי אני הופעת ראשונה וישראל יאחר מעט. המשטרה אמרה לי לשמור על העניין בסוד. אבל לא יכולתי להסתיר ממשאל, כי אמא זאת אמא, ואני רגילה לספר לה כל סודותי, מילדות עד היום. כי היא מיעצת לי ברגעים אלה.

היא נדהמה, אבל מיד ניסתה להרגיע ולנחם אותי. "זו בטח טעות", אמרה, "או סתם חקירה פשוטה. כל רגע הוא בטח יופיע." גם אני חשבתי כמותה. הסדר עבר לא במצבירות הכי טוב. אמא ראתה את מצבי, ולא נתנה לי לחזור הביתה.

עברו 48 שעות — ולא קיבלתי שום ידיעה מישראל. התחלתי לפנות לכל מיני אנשים, כדי לברר איפה הוא ומדוע נעצר. הפניה הראשונה שלי הייתה לקצין צופר, שעורך אצלי את החיפוש, ונתן לי את מספר הטלפון שלו. הוא ענה שאין שום חדש עדיין, והוא אינו יכול למסור לי שום דבר. כשאמרתי שלכל הפחות אני רוצה לקבל ממנו איזה פתק או מכתב, הבטיח לי שאקבל.

אוחו בוקר קראתי בעתון על מעצרו של שלום כהן, בדיוק ערב פסח. מכיוון שידעתי שישראל הכיר את עורכי העולם הזה והיה נפגש איתם, חשבתי מיד שהוא קשור בזה, ושאלתי גילו שהוא האיש שמסר להם את המיסמכים הסודיים. אמרתי לעופר: "אולי זה קשור עם העולם הזה?"

הוא קפץ מיד: "מה אמרת? מה עם העולם הזה?" לפי הנימה שלו, הבנתי שאין כל קשר. אבל המחשבה על העולם הזה נתנה לי רעיון. כשקראתי שאשתו של שלום כהן פנתה לשר טיטרי ולנחמיאס, אמרתי לעצמי: "למה לא אעשה כמותה? כתבתי לדוד בן גוריון ומכתב לשריט, בדרישה שיאפשרו לי לראות את ישראל, אפילו לרגעים מספר, כדי שאוכל לברר איתו כמה עניינים פרטיים שלנו. כמו סידור תשלום הדירה, שבינתיים הגיע זמן פרעון השטרות שלהם, וגם מפני שאני מחכה כל יום להזמנה לבית-חולים ורצייתי להתייעץ איתו מה לעשות אם אקבל את ההזמנה: ללכת או לא ללכת לבית החולים. משיטתית לא קיבלתי עד היום תשובה. מטעם בן-גוריון קיבלתי תשובה כי לצערם לא יוכלו לקיים פגישה בינינו, ורק העבירו לי המחאה מישראל לתשלום השטרות. יותר מזה, אמרו, אינו יכול לשלוח. גם מכתב ממנו הביאו לי הביתה."

זה היה כבר אחרי שקיבלתי שני מכתבים מישראל עצמו. המכתבים הגיעו אלי בדואר. זהו תוכן מכתביו, אותם כתב בצרפתית:

"שלום (בעברית) מו". אגב, מו הוא שם החיבה שהיה נותן לי, קיצור של מותק. "ייתכן שלא אוכל לבוא, זמן מה — ולא נראה. הכל יסתדר, במקום או במאוחר. אל תשכחי ללכת לבאנק באומי בקשר לעבודה. שובי לעלמה זית, אם יהיה צורך בכך. אנסה לשלוח לך כסף. אני מקהה שאת חשה בטוב וכי אינך עצובה מדי על כי הסדר התקלקל. היי נערתית הטובה, בלי קצת בחברת הייקה, אם אפשר. להתראות. נשיקות, לילדיך ולאמא. ד"ש מצדי להוריך."

את המכתב השני קיבלתי כעבור יומיים: "מו יקרתי, שלום. רב תודות על מכתבך הקטן והנחמד. אני שמח שאת והילדים חשים בטוב. מצדי אני רונזו שלא הלכת לבאנק לאומי. יתכן מאוד שיימנע ממני, למשך זמן מה. לשלוח לך כסף ולכן חשוב מאוד שתמצאי חיש מהר עבודה. זה חשוב בכל מקרה. כיוון שכך, היי נערתית הקטנה והנמרצת — והצליחי. לבי אל העלמה זית, ברכי אותה בשמי לשלום והגיוני לה שאני מבקש ממנה לעזור לך."

"האם הכינו את שמלתך והאם היא הולמת אותך? האם אריה שילם עבור ילדיך? האם יצאת בחברת הייקה?"

"אשתדל לשלוח לך את שכר הדירה. אני מקהה שאעשה זאת הערב. אני נמשק אותך בחווק רב. ד"ש להוריך, למשה ולשכנים. שלך — ישראל."

במכתבו השלישי והאחרון כתב:

"אני מקהה שאת, הילדים וההורים חשים בטוב. רצוף פה אני שולח לך צ'ק בסך 300 לירות, תוכלי להשתמש בו כדי לשלם את שכר הדירה. בהזדמנות זו אני מצטרף להגיד לך, כי ספק רב מתי ואם אוכל לשלוח לך מחדש כסף. אינני יכול להסביר לך כעת, כי העניין מסובך לחלוטין. לכן אני מתחנן אליך: עשי את הכל כדי למצוא עתה עבודה. זהו הדבר האחד והיחיד המדאיג אותי כרגע."

"אם את רוצה לעשות בשבילי דבר-מה, התחילי לעבוד והמשיכי באותה הדרך בה הלכנו ביחד, אם כי כעת לא אהיה מסוגל לעזור לך, ומן-מה, ואל תעשי שטויות כמו בעבר. אני מחבק אותך באהבה. נשיקות לילדים. ד"ש להוריך. שלך לעד — ישראל."

***

פי המכתבים, חשבתי שבכל רגע ישתררו אותו, שכל העניין הוא טעות או משהו פגוע. לא ידעתי למה לקשר את המעצר. ישבתי כל הזמן ליד הרדיו, ורצייתי לקנות כל יום את העיתונים. אולי יודע לי משהו ברחוב לא שמעתי שום דבר.

עד שביום החמישי בלילה הופיע אצלי כתב העולם הזה ומפיו נודע לי שישראל נאשם בריגול. זה היה בשבילי מהלומה נוראה. אף פעם לא הייתי מאמינה לדבר כזה חשבוני. ועד היום אני טוענת שחוק ממה שהוא עצמו מוסר — שמה שעשה לא היה בו כדי לפגוע במדינת ישראל — אני לא מאמינה לשום אשמה שמייחסים לו. אני עוד מקהה שאמת זו תתברר, ושאוכל עוד לראותו חופשי. אם כך או אם כך, אהיה תמיד לצידו.

כי בשבילי ובשביל ילדי הוא נשאר ישראל. אנשים שעד עכשיו חשבנו אותם לידידים נאמנים יכולים אמנם לבוא אל ילדי, להראות להם את תמונתו בעתון ולשאול אותם: "ראיתם מה שרוד ישראל שלכם עשה?" הילדים לא הבינו שום דבר, עוד לוקחים את זה הפוך, כאילו עשה משהו טוב. חברים לעבודה יכולים פתאום להתכחש לו; אנשים שהתפעלו מאישיותו ומכשרונותיו יכולים היום לומר שעוד לפני עשרים שנה ראו שלא היה אלא רמאי.

אנשים פתאים מספרים שהוא בכלל לא יהודי, שכאילו דויד בן-גוריון הודיע בממשלה שישראל בר בכלל לא נימול. צר לי שעלי לדבר בפומבי על גקודה אינטימית זו. אבל כל אלה שקרים. הוא נימול. זאת אני יודעת. ועד כמה שאדם יכול להראות את יהדותו כלפי חוץ, הוא יהודי, והוא ראה את עצמו כישראלי נאמן. העולם יכול להתכחש ולהשמיץ. זו, כנראה, דרכו של העולם. זאת לא דרכי שלי.

חדש! הפטיפון המשוכלל ביותר

Hi-Fi
120

זפיר
ZEPHYR

- 4 מהירויות
- עצירה אוטומטית
- לכל סוגי תקליטים
- סידור מיוחד לסטריו

להשיג בחנויות המובחרות בענף

סוכנות כללית: "רון-עמי"
אלנבי 79, ת"א — טל. 63367

מר נורברט מאיר זכה בפרס הגדול —
בטיסה לפריס וחזרה —
בתחרות נהג זהיר 1960
הרשמה לתחרות
נהג זהיר 1960
ונמשכת

מקומות ההרשמה:

1. בכל סניפי המועצה הלאומית למניעת תאונות;
2. בעיריות, במועצות מקומיות ואזוריות;
3. בכל תחנות "דלק", "סנוול" ו"פז";
4. במוסכי איגוד המוסכים;
5. ובכל בתי-הדאר בארץ.

הרשם עוד היום

המועצה הלאומית למניעת תאונות

